

De Hogeschool van Amsterdam (HvA) onderschrijft de ingestuurde reactie van de Vereniging Hogescholen, waarbij we extra aandacht vestigen op het advies van de Raad van State om het hbo uit te zonderen van de Toets Anderstalig Onderwijs (TAO) of ten minste een lichtere toets te laten ondergaan en de TAO enkel als ultimum remedium in te zetten. Het regievoorstel van de hogescholen zelf zou het middel achter de doelstellingen van de wet moeten zijn, omdat middels een Bestuurlijke Akkoord gericht bereikt kan worden wat beoogd wordt zonder Nederlandse studenten te benadelen.

Daarnaast maken wij ons grote zorgen over enerzijds de uitvoerbaarheid en anderzijds de beperktheid van de beschreven criteria. Hoewel we begrijpen dat er gezocht wordt naar criteria om de TAO uit te voeren zijn ze in onze ogen zodanig geformuleerd dat ze niet doelmatig en niet goed toepasbaar zullen zijn voor de CDHO en de Minister van OCW, naast de enorme administratieve druk die dit hogescholen gaat opleveren. Het is veel werk om, zeker in een groot cluster, een aanvraag in te dienen. De volgende elementen zouden aan de criteria toegevoegd moeten worden, om ervoor te zorgen dat de TAO goed uitgevoerd kan worden:

1. Er moet rekening gehouden worden met Nederlandse studenten die in de anderstalige opleidingen instromen. Deze groep studenten zal ernstig worden benadeeld, want anderstalige hbo-opleidingen bieden onze havisten en mbo-4 studenten de unieke mogelijkheid om in eigen land een internationaal gerichte opleiding te volgen. We leiden mensen op die in een internationaal georiënteerd bedrijf kunnen werken, in ons land en soms ook tijdelijk in vestigingen elders. Dit is zeker voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA) zeer relevant. Ook biedt het kansen voor inclusieve internationalisering oftewel internationalisation@home door middel van de international classroom als belangrijke pijler van het curriculum. Dat geldt zowel voor studenten die een baan willen zoeken in een internationaal bedrijf als ambitieuze studenten die zichzelf extra willen uitdagen door een anderstalige opleiding te volgen. Dat voorkomt dat internationaal georiënteerde bedrijven dure expats moeten aantrekken. Daarnaast is er een aanzienlijke groep toekomstige studenten afkomstig van ouders die werken als expat in Nederland bij bedrijven die worden aangetrokken door het kabinet zoals ASML en EMA. De afweging van deze expats om naar Nederland te komen is onder andere of hun kinderen hier een vervolgopleiding kunnen volgen.
2. Er wordt geen rekening gehouden met de aanwezigheid van een Nederlandstalig traject naast een anderstalig traject. Een van de pijlers achter de wet is toegankelijkheid voor Nederlandse studenten. Die wordt optimaal geboden als er zowel een Nederlandstalig als anderstalig traject bestaat. Maar dit weegt niet mee in de criteria. Dit moet aan de criteria worden toegevoegd.
3. Samenhangend met het bovenstaande punt moet er in het wegen van verwant aanbod een onderscheid gemaakt worden tussen hbo en wo. Beide sectoren kennen andere doelgroepen studenten die instromen en we moeten voorkomen dat havisten en mbo-4 studenten geen passende opleiding kunnen volgen die aansluit bij de arbeidsmarkt behoefte als het opleidingsaanbod van de hogescholen op een hoop wordt geveegd met het aanbod van de universiteiten. Hierbij speelt ook mee dat hbo-studenten in het algemeen minder bereid zijn te verhuizen voor een opleiding in vergelijking met wo-studenten. Daarom moet het (anderstalig) hbo-aanbod fijnmazig over Nederland verdeeld blijven.
4. Het arbeidsmarkt criterium moet uitgebreid worden naar wat het afnemend werkveld nodig heeft en rekening houden met de internationale hubs die bestaan of nagestreefd worden in Nederland. Hierbij denken wij concreet aan het werkveld rondom sport, mode en luchtvaart. Enkel kijken naar tekortsectoren doet te kort aan welke leidende positie Nederland op deze gebieden heeft. Een voorbeeld vanuit de sportsector: internationale sportbedrijven (denk aan Nike, Adidas, Brooks, Puma en Under Armour) zullen bij toepassing van de huidige criteria niet meer de juiste afgestudeerden kunnen vinden. Hierdoor is het voor hen noodzakelijk om expats aan te trekken voor hun vestigingen in Nederland waarmee het huisvestingsprobleem verder wordt vergroot.

5. Het is begrijpelijk dat er in eerste instantie gekeken wordt naar grens- en krimpregio's. Tegelijkertijd mist hierin de context van andere regio's met een specifieke focus. Zo zijn wij onderdeel van de Metropoolregio Amsterdam (MRA), met daarbij een specifieke, grootstedelijke behoefte van het werkveld met veel internationaal georiënteerde bedrijven en innovatieve sector waar wij onze opleidingen op afstemmen. Daarom bepleiten wij ook te kijken naar de specifieke regio en populatie.
6. We maken als land graag optimaal gebruik van de middelen uit de Europese Unie. In het kader van samenwerkingen binnen een European University moeten er uitzonderingen op maat gemaakt kunnen worden. Een sterke samenwerking op onderzoeksprogramma's en challenged based onderwijs die bijdragen aan een sterk Europa is alleen mogelijk als er voldoende internationaal aanbod blijft. De Europese uitwisseling wordt steeds belangrijker, niet in de laatste plaats gezien het ontwikkelingsbelang van onze studenten en hun positie op de (Europese) arbeidsmarkt.
7. De stay-rate van afgestudeerden van individuele opleidingen moet meegewogen worden, omdat dit een belangrijke factor is.
8. Het is onduidelijk hoe het geheel aan voorzieningen gewogen gaat worden. Duidelijke richtlijnen hieromtrent helpen zowel de CDHO bij hun advies aan de Minister als ook onderwijsinstellingen in hun onderlinge afstemming.

Tot slot bieden we graag context om onze reactie te kunnen plaatsen. We willen graag krachtig onderstrepen dat de noodzaak van internationale studenten voor onze hogeschool, regio en Nederland broodnodig is. Niet als verdienmodel maar als logisch uitvloeisel van onze internationale oriëntatie en de oriëntatie van de Metropoolregio Amsterdam.

De HvA is een hogeschool van, met en voor Amsterdam die werkt in een internationaal georiënteerde Metropoolregio Amsterdam (MRA), waarbij we een beperkt aantal opleidingen aanbieden die anderstalig zijn. Bij de HvA werken circa 45.000 studenten en 4.700 medewerkers met meer dan 100 verschillende nationaliteiten in een van de meest competitieve en internationaal georiënteerde regio's van Europa aan de maatschappelijke uitdagingen van vandaag en morgen. We ontwikkelen competenties, kennis en oplossingen die nodig zijn in en voor de beroepspraktijk. We zijn hiermee één van de motoren van maatschappelijke verandering. We leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de beroepspraktijk en werken samen aan oplossingen voor maatschappelijke transitie. De wereld is daarbij ons speelveld: regionaal en internationaal werken we aan oplossingen voor lokale en mondiale uitdagingen.

Internationale oriëntatie zit in het DNA van onze maatschappij. Het is een onlosmakelijk onderdeel van onze kennisinstelling en ons onderwijs en onderzoek. Daarmee is internationale oriëntatie (en internationalisering in bredere zin) ook een publieke waarde voor de HvA en is het onontkoombaar vanwege dit DNA en context. We hebben regionale en mondiale partners waarmee we samenwerken en kennis, ervaring, studenten en staf mee uitwisselen. Dat vindt doorlopend plaats in gezamenlijk onderwijs via associate degrees, bachelors, masters, minoren, onderzoeksprojecten, lectoraten, Centres of Expertise, (virtuele) uitwisseling, stages en ons U!REKA SHIFT European Universities. En via het gebruik van internationale kennis en ervaring in onze literatuur. Dat betekent dat de opgave voor de HvA is om vanuit deze maatschappelijke noodzaak en internationale oriëntatie nog beter local professionals op te leiden die global moeten kunnen denken en werken, binnen de wereld die volop in beweging is. We willen een professional afleveren die voorbereid is voor de internationale beroepscontext en daarnaar kan handelen. Dat zijn nieuwsgierige en weerbare professionals die het verschil maken en die hun bijdrage in mondiaal perspectief kunnen plaatsen. Daarvoor is de noodzaak van internationale studenten en medewerkers absoluut broodnodig voor de HvA, voor de Amsterdamse regio en voor Nederland.